

Povzetek priporočil Evropskega nadzornika za varstvo podatkov glede predlagane uredbe o evropski mejni in obalni straži

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleščini, francoščini in nemščini na spletišču ENVP www.edps.europa.eu.)

(2016/C 186/06)

Povzetek

Evropa se srečuje s hudo migracijsko krizo in povečano grožnjo terorizma. EU zato želi okrepiti upravljanje na svojih zunanjih mejah. V tem okviru je cilj predlagane uredbe o evropski mejni in obalni straži opredeliti splošna načela evropskega integriranega upravljanja meja in okrepiti pooblastila agencije Frontex.

ENVP se strinja, da je treba učinkoviteje upravljati migracije in okrepiti notranjo varnost, kar zahteva obdelavo osebnih podatkov. Vendar bi predlog Komisije lahko povzročil resen poseg v pravice migrantov in beguncev, ranljive skupine ljudi, ki še posebno potrebujejo zaščito.

V tem mnenju je opredeljenih pet glavnih pomislekov v zvezi z varstvom podatkov in izražen je poziv k nadaljnjemu izboljšanju predlaganega besedila, da bi se zagotovila popolna skladnost z načeli varstva podatkov. ENVP meni, da bo ta skladnost ključna za uspeh pobude in njeno zmožnost prestatu pravno presojo. Predlagamo zlasti:

- glede namena predloga: ločene presoje nujnosti in sorazmernosti ukrepov za doseg obeh opredeljenih ciljev migracij in varnosti, saj se bodo zaradi ciljev uporabljala različna pravila o varstvu podatkov;
- glede zbiranja osebnih podatkov: podrobno opredelitev obsega in področij aktivnosti obdelave podatkov, ki jih bo izvajala agencija, saj iz trenutnega besedila predloga izhaja, da bo nova agencija postala vozlišče osebnih podatkov, kjer se bodo zbirale ogromne količine osebnih podatkov;
- jasno razmejitev odgovornosti med novo agencijo in državami članicami EU, da bodo jasne odgovornosti glede obveznosti vsakega upravljavca na področju varstva podatkov;
- jasnejše določbe o posredovanju osebnih podatkov tretjim državam in mednarodnim organizacijam, ob upoštevanju, da mora to posredovanje temeljiti bodisi na presoji ustreznosti bodisi na uporabi ustreznih zaščitnih ukrepov;
- glede upoštevanja temeljnih pravic migrantov in beguncev: zagotovila, da bodo migranti in begunci o svojih pravicah obveščeni tako, da jih lahko ustrezno razumejo in izvršujejo.

Predvsem pa mora biti agencija dovolj dobro opremljena in sposobna izvajati svoje obveznosti upoštevanja predpisov o varstvu podatkov in varovanju interesov in pravic posameznikov, na katere se nanašajo podatki, ki se obdelujejo.

1. Ozadje predloga

1. Komisija je 15. decembra 2015 izdala pomemben sveženj ukrepov, znan kot „sveženj ukrepov o mejah“⁽¹⁾ za krepitve upravljanja zunanjih meja Evropske unije in varovanja schengenskega območja. Glavna pobuda tega svežnja je predlog uredbe o ustanovitvi evropske mejne in obalne straže⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: predlog), ki določa splošna

⁽¹⁾ Sveženj ukrepov o mejah zajema skupno 13 zakonodajnih dokumentov: predlog za ustanovitev evropske mejne in obalne straže s priloženim sporočilom Komisije, predlog za spremembo Zakonika o schengenskih mejah, ki naj uvede obvezno sistematično preverjanje državljanov EU ob vstopu v EU in izstopu iz nje, predlog za uvedbo evropske potne listine za vrnitev nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, praktični priročnik za izvajanje in upravljanje evropskega sistema varovanja meja, poročilo o napredku glede delovanja žariščnih točk v Grčiji, poročilo o napredku glede delovanja žariščnih točk v Italiji, predlog za začasno odložitev obveznosti Švedske v okviru mehanizma EU za premestitev, priporočilo Komisije v zvezi s prostovoljnim programom humanitarnega sprejema s Turčijo, poročilo o nadaljnjih aktivnostih srečanja voditeljev v zvezi z begunskimi tokovi vzdolž zahodnobalkanske poti, predlog za spremembo ustanovnega akta Agencije Skupnosti za nadzor ribištva in predlog za spremembo ustanovnega akta Evropske agencije za varnost v pomorskem prometu. Vsi dokumenti so na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/securing-eu-borders/index_en.htm.

⁽²⁾ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2007/2004, Uredbe (ES) št. 863/2007 in Odločbe Sveta 2005/267/ES (COM(2015) 671 final).

načela evropskega integriranega upravljanja meja in sledi agendi Komisije o migracijah⁽¹⁾ ter deloma njeni agendi o varnosti⁽²⁾; obe sta bili predstavljeni spomladi leta 2015.

2. Evropski svet je 17. decembra 2015 pozval k hitremu sprejetju predloga in prosil Svet EU, naj sprejme politični dogovor, še preden se izteče trenutno predsedovanje Uniji⁽³⁾. Sozakonodajalci so pospešili razpravo o predlogu. Nizozemsko predsedstvo namerava omenjeni rok upoštevati⁽⁴⁾, Evropski parlament pa je plenarno zasedanje za obravnavo predloga oklevajoče napovedal za začetek junija⁽⁵⁾.
3. ENVP se zaveda migracijske krize in terorističnih groženj, s katerimi se EU srečuje, ter pomena hitrih in smiselnih ukrepov za spopadanje s temi razmerami na ravni EU. Pozdravlja tudi trud Evropske komisije, da se hitro odziva na tekoče dogodke. Vendar je vloga ENVP opozoriti na pomembnost spoštovanja temeljne pravice do varstva podatkov in svetovati, kako bolje vključiti zaščitne ukrepe za varstvo podatkov v nove zakonodajne ukrepe v smislu členov 7 in 8 Listine o temeljnih pravicah EU⁽⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: listina) in člena 16 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Obžalujemo, da zgoraj omenjena agenda ni dopuščala posvetovanja z ENVP v zgodnejši fazi zakonodajnega postopka.
4. ENVP v tem mnenju navaja pet glavnih pomislekov, ki zahtevajo nadaljnje izboljšave predlaganega besedila, da bo to skladno z okvirom varstva podatkov. Svoje pripombe bo osredotočil na namen predloga, zbiranje osebnih podatkov, odgovornost za obdelavo osebnih podatkov, posredovanje osebnih podatkov tretjim državam in mednarodnim organizacijam ter spoštovanje temeljnih pravic migrantov in beguncev. Opozoril bo tudi na vidike predloga, za katera so potrebna pomembna pojasnila.

8. Sklep

ENVP pozdravlja več vidikov predloga, zlasti to, da je nekaj zaščitnih ukrepov že vključenih v besedilo, na primer omejitve obdobja hrambe podatkov. Vendar ob upoštevanju posledic poseganja v temeljne pravice migrantov in beguncev na splošno meni, da je treba opraviti ločeno presojo nujnosti in sorazmernosti obdelave podatkov, kot je predvidena za vsak namen predloga. Ob tem je treba preveriti tudi skladnost med različnimi nameni obdelave podatkov, kot jih predvideva člen 45(1) predloga.

Da bi zagotovili pravno varnost in skladnost z načeli varstva podatkov, ENVP priporoča zlasti naslednje izboljšave in pojasnila, ki naj se vključijo v končno besedilo pobude:

— določitev in omejevanje namena:

— v celotnem besedilu podrobneje, bolj izrecno in ločeno določiti oba namena predloga;

— zagotoviti skladnost načinov obdelave podatkov in izrecno sklicevanje na skladnost namenov iz člena 45(1);

— ponovno oblikovati člen 45(3) tako, da bo izrecno prepovedoval nadaljnjo obdelavo shranjenih osebnih podatkov za namene, ki niso določeni v členu 45(1);

⁽¹⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Evropska agenda o migracijah“, Bruselj, 13. maj 2015, COM(2015) 240 final; tedaj je Komisija že ugotovila, da: *je iz povečanja ukrepov v Sredozemlju razvidno, da je upravljanje zunanjih meja resnično čedalje bolj deljena odgovornost. To bi skupaj z evropskim sistemom mejnih straž pomenilo nov pristop k nalogam obalne straže v EU glede na pobude, kot so izmenjava sredstev, skupne vaje in skupna uporaba virov ter možnosti za oblikovanje evropske obalne straže.*

⁽²⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Evropska agenda za varnost“, Strasbourg, 28. april 2015, COM(2015) 185 final.

⁽³⁾ Glej sklepe zasedanja Evropskega sveta 17. in 18. decembra 2015, ki so dostopni na: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-28-2015-INIT/sl/pdf>.

⁽⁴⁾ Glej glavne poudarke zasedanja Sveta za pravosodje in notranje zadeve 25. februarja 2016, ki so dostopni na spletišču Sveta: <http://www.consilium.europa.eu/sl/meetings/jha/2016/02/25/>.

⁽⁵⁾ Glej podatke o dokumentu na spletni strani zakonodajnega observatorija Evropskega parlamenta: [http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=&reference=2015/0310\(COD\)](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=&reference=2015/0310(COD)).

⁽⁶⁾ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (UL C 364, 18.12.2000, str. 1).

- odgovornosti agencije:
  - jasneje opredeliti obseg obdelave osebnih podatkov, zbranih med skupnimi operacijami in drugimi operativnimi nalogami, ki jo bo izvajala agencija, in sicer tako, da se v členu 46 izčrpno navedejo kategorije podatkov, ki jih agencija sme uporabiti in/ali posredovati;
  - izogniti se dvoumnostim v zvezi z odgovornostjo za obdelavo podatkov in usklajenostjo med agencijo, državo članico gostiteljico in domačo državo članico v primeru skupnih operacij;
  - v členu 46 jasneje opredeliti, v katerih primerih se podatki, ki jih na meji zberejo države članice, prenesejo na agencijo, s čimer agencija prevzame odgovornost upravljavca;
- kakovost in varnost podatkov:
  - jasneje opredeliti člen 46(1)(c), da tega ne bo mogoče razumeti kot splošno pooblastilo za zbiranje takih podatkov ne glede na kategorije oseb, kot jih določa člen 46(1)(a) in (b);
  - jasno opredeliti odgovornost za varnost opreme, ki jo uporablja evropska mejna in obalna straža in na katero se nanašata člena 37 in 38, ves čas življenjske dobe opreme;
- posredovanje podatkov:
  - v členu 44(4) navesti mednarodne organizacije v zvezi s prepovedjo posredovanja osebnih podatkov in temu ustrezno prilagoditi člen 51(4);
  - jasneje opredeliti člen 51(4) s preoblikovanjem četrtega odstavka in njegovo razdelitvijo na dve določbi, da se ločeno urejata sodelovanje subjektov v okviru EU in sodelovanje z mednarodnimi organizacijami;
- pravice posameznikov, na katere se podatki nanašajo:
  - v členu 72 opredeliti, da bo uradna oseba za varstvo podatkov ločeno obravnavala pravice do varstva podatkov in z njimi povezane pritožbe;
  - zagotoviti, da bodo informacije, ki jih prejmejo posamezniki, na katere se podatki nanašajo, sporočene starosti posameznika primerno, v preprostem in jasnem jeziku in brez uporabe pravne terminologije;
  - v seznam organov, navedenih v členu 15(3)(l), vključiti tudi nacionalne organe za varstvo podatkov;
  - iz člena 11(4) izključiti možnost dostopa uradnikov za zveze do nacionalnih in evropskih informacijskih sistemov, če ni dokazov, da za to obstaja potreba.

V Bruslju, 18. marca 2016

Giovanni BUTTARELLI

Evropski nadzornik za varstvo podatkov
